

Кров - це повітря

Кров — це повітря. Ми не думаємо про повітря, доки не бачимо смог перед очима чи коли активісти на вулицях або по новинах нам не нагадають про рівень забрудненості повітря. Так само і про кров ми не замислюємось. Ми не замислюємось про важливість цього ресурсу доки не потрапляємо в певну ситуацію.

Історія нашої громадської організації розпочалась із ситуації, коли дитина 3-х років отримала страшні опіки кип'ятком. Малеча в душі мила, як раптом почав литись кип'яток. Дитина знепритомніла, а кип'яток не переставав литись і шар за шаром змивав шкіру. За лічені секунди дитину батьки довели до лікарні. Лікарня ж має рятувати, надати необхідну допомогу. Чи знаєте ви скільки це 30 хв? Лікар сказав до батьків та їхніх друзів — у вас є 30 хвилин, вам потрібно привезти кров. Тоді ніхто не питав — а чому це в лікарні немає необхідної крові чи плазми? А чому потрібно кудись їхати? Ні, це не цікавило нікого. Єдине, що турбувало як доїхати в інший кінець міста так швидко, щоб встигнути врятувати малечу. 30 хвилин жахіття!!! Батьки до цього часу згадують як купували плазму ніби харчові продукти, як з ними торгувались ніби на базарі. Платили вдвічі більше — плазма є, не платили — немає.

В Україні понад 2000 лікарень, що застосовують компоненти крові для лікування чи порятунку життів пацієнтів. Існує багато ситуацій, коли компоненти крові рятують життя. Це при ДТП, при хірургічних втручаннях, при складних пологах. Тоді, коли в нас війна. Тим хлопцям і дівчатам вкрай необхідно зупинити кровотечі. Малечі і дорослим, що лікується від онкології, для людей, в яких проблеми з кров'ю. Коли гемофілія. Кров потрібна людям, що лікуються в опікових відділеннях. До прикладу, дитина, що лікується в Охматдиті від онкозахворювання за все лікування потребує близько 70 переливань еритроцитів чи тромбоцитів, а це 35 літрів крові чи 70 донорів. Лише для того, щоб вчасно проходити курс хіміотерапії чи готуватись до пересадки кісткового мозку потрібно 70 донорів!

Донорська кров — це цілюще повітря для пацієнта. І якщо донорів немає, то й життя немає.

Сьогодні ж, попри всі намагання держави слідувати європейським принципам ([у лютому 2019 року була прийнята Стратегія розвитку національної системи крові](#)) та будувати систему крові, в проєкті закону [«Про внесення змін до деяких законів України щодо ліквідації штучних бюрократичних бар'єрів та корупційоногенних чинників у сфері охорони здоров'я» № 2429 від 13.11.2019](#), авторами пропонується обрати абсолютно протилежний напрям розвитку, що призведе до знищення системи крові.

Відповідно до європейських рекомендацій ВООЗ і це задекларовано в Стратегії Україна має рухатись шляхом популяризації безоплатного добровільного донорства.

Система крові є однією з основних складових в системі охорони здоров'я будь-якої країни, а донори крові є основою системи крові та роблять великий внесок, здаючи кров безоплатно і добровільно, у здоров'я і тривалість життя інших людей. Перед кожною країною стоїть задача отримати достатню крові від безпечних донорів, щоб задовольнити національні потреби. Донорство крові від добровільних безоплатних донорів крові визнано надзвичайно важливим для безпеки і стабільності національних запасів крові. Адаже системи, що мають чи підтримують родинне донорство, тобто донорство крові та її компонентів від членів сімей і друзів рідко можуть задовольнити клінічні потреби в крові, в той самий час як платне донорство створює серйозну загрозу для здоров'я і безпеки як реципієнтів крові, так і самих донорів. Незважаючи на те, що в деяких країнах є добре налагоджені системи добровільного донорства крові, більшість з них як і раніше в тій чи іншій мірі залежать від сімейних / замісних донорів і іноді від платних донорів. Для створення надійної основи безпечного донорства крові потрібна довгострокова стратегія, що вимагає не тільки створення ефективної програми добровільного донорства крові, але і підвищення інформованості населення та визнання внеску донорів крові у суспільстві. Так каже ВООЗ у своїй книзі — [Сто відсотків до добровільного безоплатного донорства крові](#).

Натомість проєктом Закону №2429 пропонується розвивати платне донорство в приватних плазма центрах, що вже трапляється сьогодні та негативно впливає на розвиток системи крові. На сьогодні вже відкрито в Сумській, Харківській, Полтавській, Дніпропетровській та Черкаській областях плазма центри поряд або ж у тих самих будівлях центрів крові, де донорам пропонують здавати плазму за кошти - 300 грн. З цієї плазми роблять препарати, що потім вивозять з України, [перевищуючи дозволені об'єми](#).

На думку [Асоціації препаратів](#), виготовлених із плазмового білка (Plasma Protein Therapeutics Association), відкрита гнучка система імпорту та експорту плазми, що належним чином регулюється – найкращий шлях до забезпечення потреб пацієнтів у доступі до плазми. (An EU-wide overview of the market of blood, blood components and plasma derivatives focusing on their availability for patients, 102-103)

Натомість Проєктом Закону запропоновано залишити всю зібрану плазму на території України в Україні, тобто віддати фактично на єдиний завод фракціонатор, котрий щороку отримує дозвіл на вивезення з України препаратів. Нагадаємо, об'єми експорту значно перевищують дозволений рівень, що зазначено в рішенні антимонопольного комітету.

Чим погана монополія? - штучне зниження ціни на плазму = недофінансування центрів крові= незабезпечення пацієнтів

кров'ю та препаратами. Вже сьогодні цей завод не хоче купувати плазму у центрів крові за ринковою ціною і саме тому в усіх центрах крові зберігаються тонни плазми. Сьогодні центри крові не користуються можливістю вивозити плазму на переробку з України та це не означає, що завтра їм така можливість не потрібна.

Україна переживає складні часи і використовувати слабкість держави з боку бізнесу — це рейдерство, а не підтримка розвитку системи крові чи рішення складної ситуації.

Наслідки прийняття проєкту Закону:

- **відкриття плазма центрів** суб'єктами підприємницької діяльності призведе до **закриття центрів крові**, адже донори підуть за матеріальними цінностями, а не за моральними. Та пацієнтам далеко не завжди потрібна плазма, в основному інші компоненти крові;
- **платне донорство** вб'є **безоплатне і добровільне**;
- **переробка плазми на препарати лише на території України** = монополія - **призведе до неможливості вивезення плазми** і на контрактній умові переробляти плазму на препарати на різних заводах. Це є передумовою забезпечення препаратами крові за конкурентною ціною і допоможе реінвестувати зароблені кошти в розвиток центрів крові;
- **Ексклюзивний дозвіл на вивезення препаратів за межі України призведе до #бізнеснакріві**. Центри крові не зможуть за ринковими цінами продавати плазму, що призведе до занепаду системи крові. Адже без відповідного фінансування ніщо не розвивається.

При використанні матеріалів сайту donorg.ua посилання обов'язкове.